

UNIwersytet
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Językoznawstwo ogólne i typologiczne

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia skandynawska Specjalność FILOLOGIA SZWEDZKA Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 09FSKSZWS.11N.05762.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane
Koordynator zajęć	Alicja Piotrowska	
Prowadzący zajęcia	Alicja Piotrowska	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przedstawienie podstawowych pojęć z zakresu językoznawstwa ogólnego, przedmiotu badań i zakresu dyscypliny językoznawstwa.
C2	Przedstawienie struktury języka w zakresie fonetyki, fonologii, morfologii, składni i kategorii gramatycznych.
C3	Zapoznanie studenta z podstawowymi pojęciami z zakresu semantyki języka oraz językoznawstwa pragmatycznego i socjolingwistyki.
C4	Wytworzenie umiejętności analizy zjawisk językowych. Stworzenie umiejętności korzystania ze źródeł językoznawczych, dostępnych w sieci internetowej.

Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna treść językoznawczych terminów i potrafi się nimi posługiwać w analizie zjawisk językowych w języku polskim i w znanych sobie językach skandynawskich	FSK_K1_W04, FSK_K1_W05, FSK_K1_W06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W2	zna kategorie gramatyczne występujące w językach świata oraz ich funkcje	FSK_K1_W04, FSK_K1_W05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wyróżnić podstawowe jednostki języka na poziomie fonetycznym, morfologicznym i składniowym	FSK_K1_U05, FSK_K1_U06, FSK_K1_U09, FSK_K1_U12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U2	potrafi wskazać cechy genetyczne i typologiczne, istotne w klasyfikacjach języków świata	FSK_K1_U05, FSK_K1_U06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U3	potrafi wyróżnić podstawowe pojęcia z zakresu semantyki językowej oraz językoznawstwa pragmatycznego i socjolingwistycznego	FSK_K1_U05, FSK_K1_U06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U4	rozumie rolę analizy językoznawczej w procesie kształtowania, rozwijania i utrzymywania własnej kompetencji językowej	FSK_K1_U16	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Istota i struktura języka. Podstawowe pojęcia z zakresu językoznawstwa; funkcje języka	U2, U4	Ćwiczenia
2.	Fonetyka i fonologia. Głoski i fonemy; kryteria klasyfikacji głosek; tony, tonemy, akcenty	W1, U1	Ćwiczenia
3.	Morfologia. Rodzaje morfemów, afiksów; słowotwórstwo a fleksja; techniki budowy wyrazów	W1, U1, U2	Ćwiczenia
4.	Struktura i kategorie gramatyczne oraz ich funkcje w językach świata	W1, W2, U1, U2	Ćwiczenia
5.	Składnia. Nadrzędnik i podrzędnik; walencja i konotacja; rodzaje zdań; predykat i argument; temat i remat	W1, U1, U3	Ćwiczenia
6.	Typologia języków świata. Klasyfikacje języków; języki zagrożone; typologia fonologiczna, morfologiczna, składniowa	W2, U2	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Semantyka i filozofia języka. Polisemia i homonimia; relacje semantyczne między wyrazami; pola semantyczne; pojęcie prototypu; zmiany semantyczne	W1, W2, U3	Ćwiczenia
8.	Pragmatyka. Teoria aktów mowy; komunikacja językowa, reguły konwersacyjne; teoria grzeczności	W1, U3	Ćwiczenia
9.	Socjolingwistyka. Zróżnicowanie regionalne języka: dialekt, gwara; zróżnicowanie społeczne: socjolekt, żargon, slang, norma językowa; zróżnicowanie funkcjonalne języka; dwujęzyczność	W1, U3	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Obecność na zajęciach i czynny w nich udział (aktywność wpływa na ocenę końcową), pomyślne zaliczenie kolokwium i egzaminu. Kryteria oceniania: • bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość historii językoznawstwa jako dyscypliny naukowej i podstawowych pojęć językoznawczych, trafna analiza tekstów naukowych (93-100%) • dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z niewielkimi niedociągnięciami (86-92%) • dobry (db; 4,0): dobra znajomość historii językoznawstwa jako dyscypliny naukowej i podstawowych pojęć językoznawczych, trafna analiza tekstów naukowych z nielicznymi błędami (78-86%) • dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca znajomość historii językoznawstwa jako dyscypliny naukowej i podstawowych pojęć językoznawczych, zadowalająca analiza tekstów naukowych (70-77%) • dostateczny (dst; 3,0): znajomość historii językoznawstwa jako dyscypliny naukowej i podstawowych pojęć językoznawczych na poziomie dostatecznym (minimalnie wymaganym), słaba analiza tekstów naukowych (60-69%) • niedostateczny (ndst; 2,0): niedostateczna znajomość historii językoznawstwa jako dyscypliny naukowej i podstawowych pojęć językoznawczych, błędna analiza tekstów naukowych (poniżej 60%)

Literatura

Obowiązkowa

1. Grzegorzczkova, R. 2008. Wstęp do językoznawstwa. Warszawa: PWN.
2. Gussenhoven, C. & H. Jacobs, 2000. Understanding Phonology. London: Arnold.
3. Haspelmath, M., 2002. Understanding Morphology. London: Arnold.
4. Lyons, J., 1975. Wstęp do językoznawstwa. Warszawa.
5. Maciejewski, W., 1999. Świat języków. Wielka Encyklopedia Geografii Świata t. XIV. Poznań.
6. Tallerman, M., 2005. Understanding Syntax. London: Hodder Arnold.
7. Wróbel, H., 2001. Gramatyka języka polskiego. Kraków: Od Nowa.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	25
Przygotowanie do zajęć	30
Przygotowanie do egzaminu	10
Przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FSK_K1_U05	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawową terminologią właściwą dla językoznawstwa i literaturoznawstwa w języku polskim oraz w języku wybranej specjalności.
FSK_K1_U06	Absolwent/ka potrafi posługiwać się zaawansowaną terminologią właściwą dla wybranych dziedzin językoznawstwa lub literaturoznawstwa w języku wybranej specjalności oraz w języku polskim.
FSK_K1_U09	Absolwent/ka potrafi samodzielnie posługiwać się głównymi teoriami z zakresu języka, literatury i kultury oraz paradygmatami badawczymi studiowanego kierunku w typowych sytuacjach językowych i społecznych.
FSK_K1_U12	Absolwent/ka potrafi przygotowywać i pisać prace akademickie z zakresu językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz wiedzy o kulturze i społeczeństwie Danii, Norwegii lub Szwecji w języku specjalności w oparciu o źródła naukowe, z poszanowaniem praw autorskich i stosując się do zasad kompozycji i argumentacji właściwej dla rozpraw uniwersyteckich.
FSK_K1_U16	Absolwent/ka potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.
FSK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym najistotniejsze, szerokie zakresy tematyczne badań nad językiem, literaturą, kulturą i społeczeństwem kraju, którego język poznał w ramach specjalności oraz typowe dla nich zagadnienia i pojęcia.
FSK_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym główne teorie i metodologię nauk filologicznych w języku polskim oraz języku wybranej specjalności.
FSK_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym i w języku wybranej specjalności podstawową terminologię przydatną w skandynawistycznych badaniach językoznawczych, literaturoznawczych i badaniach nad kulturą i społeczeństwem oraz terminologię specjalistyczną wykorzystywaną w wybranych obszarach powyższych badań.